

PRVI ODJEL

PREDMET BERNOBIĆ protiv HRVATSKE

(Zahtjev br. 57180/09)

PRESUDA

STRASBOURG

21. lipnja 2011.

Ova će presuda postati konačnom pod okolnostima utvrđenim u članku 44. stavku 2. Konvencije. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Bernobić protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

g. Anatoly Kovler, *predsjednik*,

gđa *Nina Vajić*,

g. Peer Lorenzen,

gđa Elisabeth Steiner,

g. Khanlar Hajiyeu,

gđa Julia Laffranque,

g. Linos-Alexandre Sicilianos, *suci*,

i g. Søren Nielsen, *tajnik Odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 31. svibnja 2011. godine,

donosi sljedeću presudu koja je usvojena ovog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 57180/09) protiv Republike Hrvatske što ga je 12. listopada 2009. godine hrvatski državljaniin g. Vedran Bernobić ("podnositelj zahtjeva") podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Konvencija").

2. Podnositelja zahtjeva zastupala je g. L. Horvat, odvjetnica iz Zagreba. Hrvatsku vladu ("Vlada") zastupala je njena zastupnica gđa Š. Stažnik.

3. Dana 10. rujna 2010. predsjednik Prvog odjela odlučio je priopćiti prigovor na temelju članka 5., stavka 3. Konvencije koji se tiče duljine i razloga za pritvor podnositelja zahtjeva i prigovor o tome je li postupak kojim je podnositelj zahtjeva pobijao zakonitost svog pritvora bio u skladu sa zahtjevima članka 5., stavka 4. Konvencije. Odlučeno je istovremeno odlučiti o dopuštenosti i osnovanosti prigovora (članak 29., stavak 1.).

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

4. Podnositelj zahtjeva je rođen 1984. godine i živi u Konjščini.

1. Kazneni postupak protiv podnositelja zahtjeva

5. Dana 24. listopada 2008. godine pokrenuta je istraga pred Županijskim sudom u Zagrebu u odnosu na podnositelja zahtjeva i sedam drugih osumnjičenika u vezi sa sumnjom da su tijekom 2007. i 2008. godine

počinili kazneno djelo zlouporabe opojnih droga stavljanjem u opticaj droge kao što su marihuana, „speed“ i LSD.

6. Istoga je dana istražni sudac toga suda proveo dokaz saslušanjem četvorice okrivljenika, uključujući i podnositelja zahtjeva, a dana 13. studenog 2008. godine još četvorice.

7. Daljnja su ročišta održana pred istražnim sucem dana 14. i 15. prosinca 2008., 12., 15., 29. i 30. siječnja, 2. 12. i 17. veljače i 9. ožujka 2009. godine, na kojima je proveden dokaz saslušanjem dva okrivljenika i devetnaest svjedoka.

8. Dana 21. travnja 2009. godine podnositelj zahtjeva i još sedmorica okrivljenika optuženi su pred Županijski sudom u Zagrebu za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga.

9. Na ročištu održanom dana 19. lipnja 2009. godine pred Županijskim sudom u Zagrebu podnositelj zahtjeva je priznao djela za koja je optužen.

2. Odluke o pritvoru podnositelja zahtjeva

10. Dana 24. listopada 2008. godine istražni je sudac odredio pritvor podnositelju zahtjeva i trojci drugih osumnjičenika na osnovi članka 102., stavka 1. točke 2. Zakona o kaznenom postupku (opasnost od utjecaja na svjedoke). Prije donošenja odluke sudac je saslušao dotičnog osumnjičenika. Mjerodavni dio odluke glasi kako slijedi:

“Iz podataka u spisu nedvojbeno proizlazi da se pojedini okrivljenici kao i svjedoci koje će biti nužno saslušati međusobno dobro poznaju ...

...

Naime osim J.M. nužno je u svojstvu svjedoka saslušati Z.Š. i M.H.Š.

Svjedoci Z.Š. i M.H.Š. poznaju prema podacima u spisu I, II i III okr. ...

Kako će osim navedenih svjedoka sud nužno saslušati i okrivljenike koji nisu ispitani po istražnom zahtjevu a nalaze se na slobodi, objektivno je za očekivati da bi boravkom na slobodi, I okr. I.F., II okr. T.S., III okr. Vedran Bernobić ometali tijek kaznenog postupka tako što bi nesumnjivo izvršili utjecaj na ove svjedoke, a istodobno bi okrivljenici usuglasili svoje obrane u cilju izbjegavanja kaznene odgovornosti.”

11. Dana 20. studenog 2008. godine istražni je sudac produljio pritvor podnositelju zahtjeva i četvorici drugih osumnjičenika na osnovi članka 102., stavka 1. točke 2. Zakona o kaznenom postupku (opasnost od utjecaja na svjedoke). Mjerodavni dio odluke glasi kako slijedi:

“... okrivljenici F.I., S.T., B.V. i L.K. se svi međusobno poznaju i kreću u narko miljeu u kojem se pojavljuje i M.J. koji kupuje drogu a istodobno je dečko K.L., imajući u vidu način i modalitete počinjenja kaznenih djela za koja se okrivljenici terete, posebno prva trojica okrivljenika, nužno je saslušati M.J. u svojstvu svjedoka, a koji očigledno do sada izbjegava da ga se sasluša, a čiji svjedočki iskaz je bitan za utvrđenje činjenica u ovom postupku.

Objektivno je zaključiti da bi boravkom na slobodi I okr. F.I, II okr. S.T., III okr V.B. i VIII L.K. ometali tijek kaznenog postupka, izvršivši utjecaj na ovog svjedoka, pa je opravdana zakonska osnova iz. čl. 102. st. 1. toč. 2. ZKP-a za određivanje odnosno produljenje pritvora.

Ročište u ovom predmetu zakazano je za 3. prosinca 2008. godine kada je objektivno za očekivati obzirom na poduzete mjere saslušanje ovog svjedoka. .”

12. Dana 21. studenog 2008. godine podnositelj zahtjeva je zatražio da mu se ukine pritvor, izjavivši da on ne poznaje svjedoka J.M. Dana 26. studenog 2008. godine uložio je žalbu protiv odluke od 20. studenog 2008. godine. Objasnio je da su svjedoci Z.Š. i J.H.Š., koji su u prethodnoj odluci o pritvoru podnositelja zahtjeva bili prepoznati kao oni na koje bi on mogao utjecati, već dali svoje iskaze iz kojih je vidljivo da ne poznaju podnositelja zahtjeva. Ponovio je da ne poznaje svjedoka J.M. i osporio navode iz odluke da je on bio dio miljea dilera i korisnika droge, tvrdeći da se ti navodi ne osnivaju na nikakvom dokazu, kao i da nije dokazano da je on poznavao svjedoka J.M.. Nadalje, neki su svjedoci izjavili da je svjedok J.M. napustio Hrvatsku i stoga nije bilo vjerojatno da bi se u bližoj budućnosti mogao izvesti dokaz njegovim saslušanjem.

13. Dana 4. prosinca 2008. godine izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Zagrebu odbilo je žalbu. Mjerodavni dio odluke glasi kako slijedi:

“... III okrivljenik osnovano je sumnjiv da je počinio kazneno djelo iz čl. 173. st. 2. KZ ... u daljnjem tijeku kaznenog postupka potrebno je ispitati svjedoka J.M., koji je navodno kupovao drogu od okrivljenika, to suprotno navodima žalitelja da je njegov iskaz potpuno nebitan, jer u prilog tome govore podaci priležeći u spisu, to i po ocjeni ovog vijeća postoji realna opasnost da bi II i III okr. boravkom na slobodi mogli ometati daljnji tijek ovog kaznenog postupka utjecajem na istog ...”

14. Dana 18. prosinca 2008. godine istražni je sudac produljio pritvor podnositelju zahtjeva na osnovi članka 102., stavka 1. točaka 2. i 3. Zakona o kaznenom postupku (opasnost od utjecaja na svjedoke i ponovnog počinjenja djela). Mjerodavni dio odluke glasi kako slijedi:

“Istraga u ovom kaznenom predmetu neće biti dovršena do isteka pritvora odnosno do 21.12.2008.g. iz razloga što je potrebno ispitati još najmanje 30-ak svjedoka, obaviti sva toksikološka vještačenja sve oduzete droge, telekomunikacijsko vještačenje nakon pretrage svih mobilnih telefona i SIM kartica oduzetih od okrivljenika kao i prijenosnog računala II okr. S.T., (uz napomenu će istražni sudac i njegov suradnik koristiti godišnji odmor vezano za predstojeće blagdane do 5. siječnja 2009).

... okrivljenici F.I., S.T., B.V., i L.K. se svi međusobno poznaju i kreću u narko miljeu u kojem se pojavljuje i M.J. koji kupuje drogu a istodobno je bio dečko K.L., imajući u vidu način i modalitete počinjenja kaznenih djela za koje se okrivljenici terete, posebno prve trojice okrivljenika, nužno je saslušati M.J. u svojstvu svjedoka, a koji očigledno do sada izbjegava da ga se sasluša, a čiji svjedočki iskaz je bitan za utvrđivanje činjenica u ovom postupku. Ovaj svjedok nije pristupio ročištu 15. prosinca 2008 a sud je obaviješten da je za istim raspisana potraga te da će se poduzeti sve mjere da se isti pronađe.

Objektivno je zaključiti da bi boravkom na slobodi III okr. V.B. ...ometali tijek kaznenog postupka, izvršivši utjecaj na ovog svjedoka, pa je opravdana zakonska osnova iz čl. 102. st. 1. toč. 2 ZKP-a za utvrđivanje odnosno produljenje pritvora.

Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu podneskom od 25. studeni 2008. predložilo je određivanje pritvora temeljem čl. 102. st.1. toč 3. ZKP-a protiv... III okr V.B. ...

...

Imajući u vidu vremensko razdoblje koje se inkriminira ovim okrivljenicima kao i brojnost osoba – kupaca u odnosu na koje postoji osnovana sumnja da su im prodavali razne vrste opojnih droga, njima 30-ak, rezultira zaključkom o određenom stupnju ne samo organiziranosti u preprodaji opojnih droga nego i prodaji kao trajnom izvoru pribavljanja financijskih sredstava. Na to upućuju posebno ispisi uplata i isplata po tekućim računima I, II i III okrivljenih, činjenici da nisu u stalnom radnom odnosu i da su osobe bez imovine, a indikativna je brojnost oduzetih mobitela i SIM kartica od I okr. I.F., i II okr. T.S. kao i količina oduzetog novca posebno od II okr. T.S. jer nije životno ni uobičajeno, da mlada osoba student izvan radnog odnosa kod sebe ima toliki novac, dok je uobičajeno kod ovakvih kaznenih djela korištenje više mobitela i SIM kartica kako bi se iza sebe ostavilo što je moguće manje tragova.

...

Naprijed istaknute okolnosti u svojoj ukupnosti po stajalištu istražnog suca predstavljaju one osobite okolnosti koje sudu pružaju pouzdan osnov za zaključak da bi I, II i III okrivljeni boravkom na slobodi nastavili s vršenjem istih ili sličnih kaznenih djela, pa je u odnosu na svu trojicu opravdana zakonska osnova za određivanje pritvora iz čl. 102. st. 1. toč. 3. ZKP-a ...”

15. Dana 9. siječnja 2009. podnositelj zahtjeva je uložio žalbu. Tvrdio je da se u odnosu na opasnost utjecanja na svjedoke zaključci suda osnivaju na potpuno proizvoljnim izjavama da je on bio dio istoga miljea dilera i korisnika droge kao i drugi okrivljenici i svjedoci. Suprotno tim navodima, poznat mu je samo jedan od drugih okrivljenika. Nikada nije sreo J.M. i u spisu predmeta nema nikakvih naznaka o suprotnom.

16. Glede potrebe da se izvede dokaz saslušanjem oko trideset svjedoka, podnositelj zahtjeva tvrdi da je samo nekoliko tih svjedoka dalo iskaze koji se tiču njega i da sud nije dao nikakvo objašnjenje zašto je smatrao da postoji rizik da bi on mogao utjecati na nekog od tih svjedoka. Nadalje, imena tih svjedoka nisu bila popisana. Podnositelj zahtjeva tvrdio je da praksa Vrhovnog suda traži da rizik od mogućeg utjecaja na svjedoke bude utvrđen mjerodavnim činjenicama i da treba dati mjerodavna obrazloženja zašto postoji takav rizik, kao i imena svjedoka na koje bi se moglo utjecati. Podnositelj zahtjeva također je tvrdio da su svi svjedoci, u odnosu na koje je sud prethodno bio utvrdio taj rizik, kad su konačno bili saslušani, izjavili da ne poznaju podnositelja zahtjeva.

17. Glede opasnosti od ponovnog počinjenja djela, podnositelj zahtjeva tvrdio je da nije jasno zašto je uvedena ta osnova tek u najnovijoj odluci kojom mu je produljen pritvor. Ako takva opasnost nije postojala u vrijeme njegovog uhićenja, nije bilo razloga vjerovati da se odjednom pojavila.

18. Razdoblje tijekom kojega je okrivljenike pratila policija obuhvaća tek nekoliko mjeseci, i ako se transkripti razgovora koje je snimila policija uzmu kao mjerodavni, samo je pet svjedoka uopće govorilo o podnositelju zahtjeva. Čak i kad bi ih se smatralo „kupcima“, činjenica da ih je tako mali broj ne može ni na koji način ukazati da postoji opasnost da bi podnositelj zahtjeva, kad bi bio na slobodi, nastavio istu kriminalnu aktivnost.

19. Glede uplata malih iznosa novca na njegov bankovni račun, podnositelj zahtjeva je objasnio da je to uglavnom činio njegov otac, a povremeno i njegova majka i brat. Ukupan iznos uplata tijekom razdoblja od jedanaest mjeseci bio je 7.500 hrvatskih kuna (HRK) što se ne čini velikim iznosom.

20. Glede navoda koji se tiču njegove nezaposlenosti, istina je da on nije bio stalno zaposlen, ali je u srpnju i kolovozu 2008. godine počeo povremeno raditi u studentskom hostelu *Carpe Diem* u Zagrebu. Priložio je i pismo direktora hostela, u kojem obavještava podnositelja zahtjeva o mogućnosti da nastavi raditi u hostelu.

21. Podnositelj zahtjeva nadalje tvrdi da nije evidentiran kao počinitelj kaznenih djela u kaznenoj evidenciji i da činjenica da nema nikakve imovine nije neuobičajena za njegovu dob (u to doba imao je dvadeset četiri godine).

22. Dana 15. siječnja 2009. godine izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Zagrebu odbilo je žalbu. Mjerodavni dio odluke glasi kako slijedi:

“... III okrivljenik osnovano je sumnjiv da je počinio kazneno djelo zlouporabe opojnih droga ... koja osnovana sumnja je osnovni uvjet da bi pritvor protiv okrivljenika odredio, a potom i produljio. Obzirom da je u daljnjem tijeku ovog kaznenog postupka potrebno ispitati u svojstvu svjedoka M.J., a prema podacima u spisu, isti ima relevantna saznanja za ovaj kazneni postupak, to postoji osnovana bojazan da bi III-okrivljenik boravkom na slobodi mogao ometati daljnji tijek ovog kaznenog postupka utjecajem na istog. .

...

Nadalje, kada se ima u vidu način počinjenja terećenog kaznenog djela III-okrivljeniku proizlazi da je iskazao upornost u protupravnom postupanju, obzirom da je u više navrata i većem broju osoba prodavao različite vrste droga, a kako je isti bez zaposlenja i bez redovitih mjesečnih primanja, to su onda i po ocjeni ovoga vijeća, u svojoj ukupnosti one osobite okolnosti koje opravdavaju realnu bojazan da bi III-okrivljenik boravkom na slobodi mogao nastaviti s istovrsnom nedopuštenom kriminalnom aktivnošću.”

23. Dana 20. veljače 2009. godine Županijski sud u Zagrebu produljio je pritvor podnositelja zahtjeva na osnovi članka 102., stavka 1. točke 3. Zakona o kaznenom postupku (opasnost od ponovnog počinjenja djela). Mjerodavni dio odluke glasi kako slijedi:

Imajući u vidu vremensko razdoblje koje se inkriminira ovim okrivljenicima kao i brojnost osoba – kupaca u odnosu na koje postoji osnovana sumnja da su im prodavali razne vrste opojnih droga, njima 30-ak, rezultira zaključkom o određenom stupnju ne samo organiziranosti u preprodaji opojnih droga, nego i prodaji kao trajnom izvoru

pribavljanja financijskih sredstava. Na to upućuju posebno ispisi uplata i isplata po tekućim računima I, II i III okrivljenih, činjenici da nisu u stalnom radnom odnosu i da su osobe bez imovine, a indikativna je brojnost oduzetih mobitela i SIM kartica od I-okr. i II. okr...

24. Dana 26. veljače 2009. godine podnositelj zahtjeva je uložio žalbu u kojoj je tvrdio da nije utvrđeno postojanje sumnje da bi on počinio kazneno djelo o kojemu je riječ. Jedina naznaka da je on bio povezan s nezakonitom prodajom opojnih droga bili su transkripti nekih telefonskih razgovora u kojima su spominjane riječi kao „picture“ (hrv. slika, op. prev.) i „speed“, (hrv. brzina, op. prev.) koje se ne mogu s izvjesnošću tumačiti kao da govore o nezakonitim drogama. Izvješće vještaka pokazuje da prah koji je policija našla na njemu nije bio nezakonita droga. Nadalje, niti jedan od više od dvadeset svjedoka koji su već bili saslušani u postupku nije spomenuo podnositelja zahtjeva u vezi s nezakonitom trgovinom drogama.

25. Policijski je nadzor trajao tri mjeseca, a prisluškivanje telefona podnositelja zahtjeva samo petnaest dana, što se ne može smatrati dugim razdobljem. Podnositelj zahtjeva je također ponovio svoje tvrdnje iz svoje prethodne žalbe.

26. Dana 6. ožujka 2009. godine izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Zagrebu odbilo je žalbu. Mjerodavni dio odluke glasi kako slijedi:

„Naime, kada se ima u vidu vremensko razdoblje u kojem su ... i III-okrivljenik počinili inkriminirana im kaznena djela, brojnost osoba – kupaca u odnosu na koje postoji osnovana sumnja da su im prodavali razne vrste opojnih droga, proizlazi da su isti iskazali visok stupanj kriminalne volje i upornost u protupravnom postupanju. Nadalje, obzirom da su isti bez zaposlenja i bez redovitih mjesečnih primanja, unatoč činjenici što isti do sada nisu osuđivani radi počinjenja kaznenih djela, i po ocjeni ovoga vijeća, to su u svojoj ukupnosti one osobite okolnosti koje opravdavaju realnu bojazan da bi ... i III-okrivljenik boravkom na slobodi mogli nastaviti s istovrsnom nedopuštenom kriminalnom aktivnošću. ...“

27. Dana 6. travnja 2009. godine podnositelj zahtjeva je podnio ustavnu tužbu u kojoj je ponovio tvrdnje iz svojih prethodnih žalbi.

28. Dana 21. travnja 2009. godine Županijski sud u Zagrebu produljio je pritvor podnositelja zahtjeva na osnovi članka 102., stavka 1. točke 3. Zakona o kaznenom postupku (opasnost od ponovnog počinjenja djela). Mjerodavni dio odluke glasi kako slijedi:

„Sama činjenica da je podignuta optužnica pruža dovoljan stupanj osnovanosti sumnje da su I, II, III i VIII okrivljenici počinili kaznena djela navedena u optužnici...“

Iz činjeničnog opisa (optužnice) ... proizlazi da su u vremenskom razdoblju od par mjeseci u više navrata prodavali različite vrste opojne droge i tako inkriminiranim radnjama iskazali upornost u protupravnom ponašanju. ... Sve to, unatoč činjenici da su II i III-okrivljenici neosuđivani ukazuje da postoje one osobite okolnosti koje opravdavaju bojazan da bi ovi okrivljenici na slobodi mogli ponoviti isto ili istovrsno kazneno djelo ...“

29. Dana 27. travnja 2009. godine podnositelj zahtjeva je uložio žalbu u kojoj je, pozivajući se na članak 5. Konvencije, tvrdio da sama činjenica da

je podignuta optužnica ne može biti dostatna za utvrđenje osnovane sumnje da je počinio kazneno djelo za koje ga se u njoj tereti. Glede navoda o njegovoj kriminalnoj namjeri, podnositelj zahtjeva je istaknuo da se u optužnici, u optužbama koje se odnose na njega, navodi da je u dva navrata prodao nezakonitu drogu trećim osobama i da se to stoga ne bi moglo tumačiti kao visoki stupanj kriminalne namjere s njegove strane. Isto tako je tvrdio da nije bilo nikakvih naznaka da bi on mogao ponoviti djelo.

30. Dana 29. travnja 2009. godine Ustavni sud je utvrdio da je ustavna tužba podnositelja zahtjeva od 6. travnja 2009. godine nedopuštena, s osnova da pobijane odluke više nisu na snazi, jer je u međuvremenu 21. travnja 2009. donesena nova odluka o njegovom pritvoru.

31. Dana 13. svibnja 2009. godine Vrhovni sud je ukinuo odluku Županijskog suda u Zagrebu od 21. travnja 2009. godine zbog postupovnog nedostatka, budući da odvjetnik podnositelja zahtjeva nije bio pozvan na sjednicu vijeća na kojoj se vijećalo o njegovom pritvoru. Primijetio je da niti branitelj okrivljenika niti državni odvjetnik nisu bili pozvani na sjednicu vijeća dana 21. travnja 2009. godine, jer je spis predmeta prosljeđen vijeću u 15:45 sati toga dana, dakle nakon redovnog radnog vremena.

32. Dana 20. svibnja 2009. godine izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Zagrebu produljio je pritvor podnositelja zahtjeva na osnovi članka 102., stavka 1. točke 3. Zakona o kaznenom postupku (opasnost od ponovnog počinjenja djela). Mjerodavni dio odluke glasi kako slijedi:

„III-okrivljeni Vedran Bernobić pod točkom 3. optužnice tereti se da je u vremenskom periodu od srpnja do rujna 2008. od nepoznate osobe nabavljao opojnu drogu LSD i speed u cilju daljnje prodaje krajnjim konzumentima te je putem svojih mobilnih telefona dogovarao prodaju droge sa šest osoba te sa IV okrivljenim M.Š. kojemu je prodao u dva navrata jedan karton LSD.

Opisane radnje ... III-okrivljenika, imajući na umu da se inkriminirano djelovanje odvijalo u vremenskom razdoblju par mjeseci u kojem su u više navrata prodavali različite vrste opojne droge, ukazuju na visok stupanj organiziranosti, upornosti i odlučnosti u protupravnom ponašanju. ... Sve to, unatoč činjenici da su II i III-okrivljenici neosuđivani ukazuje da postoje one osobite okolnosti koje opravdavaju bojazan da bi ovi okrivljenici na slobodi mogli ponoviti isto ili istovrsno kazneno djelo. ...“

33. Dana 27. svibnja 2009. godine podnositelj zahtjeva je uložio žalbu tvrdeći da je u razdoblju od 21. travnja do 20. svibnja 2009. godine bio u pritvoru bez bilo kakve odluke kojom bi mu bio određen pritvor, budući da je Vrhovni sud dana 13. svibnja 2009. godine ukinuo odluku Županijskog suda u Zagrebu od 21. travnja. Odlukom Vrhovnog suda, kojom je ukinuta odluka kojom je produljen pritvor podnositelju zahtjeva nije određen daljnji pritvor podnositelja zahtjeva. Županijski sud u Zagrebu je donio novo rješenje o određivanju pritvora 20. svibnja 2009. godine. Stoga je u

razdoblju od 21. travnja do 20. svibnja 2009. godine podnositelj zahtjeva trebao biti pušten.

34. On nadalje tvrdi da nije postojala osnovana sumnja da bi on počinio kazneno djelo navedeno u optužnici. Četiri svjedoka, koji su u optužnici bili imenovani kao „krajnji potrošači“, dalo je svoj iskaz pred istražnim sucem, a da se iz tih iskaza ni na koji način nije mogla izvesti upletenost podnositelja zahtjeva u nezakonitu trgovinu drogama. Međutim, to uopće nije bilo spomenuto u optužnici. U pobijanoj odluci nije ni na koji način objašnjeno što je predstavljalo osnovanu sumnju da je podnositelj zahtjeva počinio kazneno djelo o kojemu je riječ. Nije dan nikakav razlog za postojanje navodnog rizika da bi on, ako bi bio na slobodi, mogao ponoviti djelo.

35. On također tvrdi da je već bio proveo sedam mjeseci u pritvoru i da je mjera pritvora postala nerazmjerna s osnovama na kojima je određen. Po mišljenju podnositelja zahtjeva ista se je svrha mogla postići tako da ga se stavi u kućni pritvor.

36. Dana 5. lipnja 2009. godine Vrhovni sud je odbio žalbu. Mjerodavni dio odluke glasi kako slijedi:

Prema podignutoj optužnici ... i okr. Vedran Bernobić ... su osnovano sumnjivi da su počinili kazneno djelo iz čl. 173. st. 2. KZ, čime je ispunjena opća zakonska pretpostavka iz čl. 102. st. 1. ZKP, da se mjera pritvora protiv okrivljenika mogla produžiti.

...

Prema činjeničnom opisu djela opisanog pod točkom 3. optužnice, okr. Vedranu Bernobiću stavlja se na teret da je u vremenskom razdoblju od mjeseca srpnja do rujna 2008. godine nabavljao opojnu drogu LSD, amfetamin – speed, s ciljem daljnje prodaje pojedinim konzumentima, te dogovarao prodaju sa šest poimence navedenih osoba i u dva navrata prodao M.Š. karton s LSD-om...“

U opisanom postupanju tog okrivljenika očituje se upornost, odlučnost i ustrajnost u ponavljanju inkriminiranih radnji, a sve s ciljem stjecanja imovinske koristi, osobito s obzirom na brojnost osoba s kojima je dogovarao prodaju, vrstu opojnih droga te vremensko razdoblje inkriminirane djelatnosti.

Podaci u spisu ukazuju da je taj okrivljenik bez stalnog zaposlenja, a time i stalnih izvora sredstava za životne potrebe, te bez imovine od koje bi mogao ostvarivati neke prihode i time pribavljati sredstva za životne potrebe.

Sve naprijed istaknute okolnosti inkriminirane djelatnosti okr. Bernobića, uz nezaposlenost i loše imovinske prilike, u svojoj ukupnosti i logičnoj povezanosti, upućuju na postojanje osobitih okolnosti da bi i taj okrivljenik boravkom na slobodi ponovio isto ili slično kazneno djelo, neovisno o tome što do sada nije osuđivan.

...

Žalbeni navodi ... i okr. Vedrana Bernobića u pogledu ocjene dokaza, te dokazanosti počinjenja djela, nisu od odlučujućeg utjecaja kod odlučivanja o daljnjoj primjeni mjere pritvora, budući je kod ocjene o osnovanosti primjene mjere pritvora ... dovoljan visoki stupanj osnovane sumnje, koji proizlazi iz podignute optužnice i dokaza prikupljenih u dosadašnjem tijeku postupka.

Suprotno navodima žalitelja okr. Vedrana Bernobića, niti mjerom kućnog pritvora, a niti mjerama opreza propisanim u čl. 90. ZKP, ne bi se mogla ostvariti ona ista svrha koja se ostvaruje primjenom mjere pritvora ...

Neosnovani su žalbeni prigovori okr. Vedrana Bernobića ... za primjenu načela razmjernosti, jer se pri toj ocjeni mora uzeti u obzir težina kaznenog djela, u konkretnom slučaju onog za koje se terete navedeni okrivljenici, kazne koje se prema podacima kojima raspolaže sud može očekivati u postupku i potrebe trajanja pritvora, a s obzirom na razmjer s dosadašnjim vremenom koji su ti okrivljenici proveli u pritvoru, načelo razmjernosti nije povrijeđeno ...

...

Protivno navodima okrivljenog Vedrana Bernobića iako je rješenje suda prvog stupnja od 21. travnja 2009., kojim je bio produljen pritvor i tom okrivljeniku, ukinuto rješenjem ovoga suda ... te je predmet vraćen na ponovno odlučivanje, ispravno je sud prvog stupnja pobijanim rješenjem, a temeljem čl. 107. st. 1. ZKP, produljio pritvor protiv okrivljenika budući da prethodnim rješenjem ovoga suda mjera pritvora nije bila ukinuta već je bilo ukinuto rješenje suda prvog stupnja.“

37. Nakon što je podnositelj zahtjeva na ročištu održanom dana 19. lipnja 2009. godine priznao djela za koja je optužen Županijski je sud u Zagrebu naložio njegovo puštanje.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO

38. Mjerodavne odredbe Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“, br. 110/1997, 27/1998, 58/1999, 112/1999, 58/2002, 62/2003, 178/2004, 84/2005 i 115/2006), glase kako slijedi:

8. Općenite odredbe o pritvoru

Članak 101.

"(1) Pritvor može biti određen samo ako se ista svrha ne može ostvariti drugom mjerom.

(2) Čim prestanu razlozi zbog kojih je pritvor određen, pritvor se mora ukinuti i pritvorenika pustiti na slobodu.

(3) Pri odlučivanju o pritvoru, posebno o njegovu trajanju, vodit će se računa o razmjeru između težine počinjenoga kaznenog djela, kazne koja se, prema podacima kojima raspolaže sud, može očekivati u postupku i potrebe određivanja i trajanja pritvora.

(4) Sudbena tijela pred kojima se vodi postupak postupat će u predmetima u kojima je određen pritvor posebno žurno, te po službenoj dužnosti paziti jesu li prestali razlozi i zakonski uvjeti za pritvor i u tom slučaju ga odmah ukinuti.

9. Osnove pritvora

Članak 102.

(1) Ako postoji osnovana sumnja da je određena osoba počinila kazneno djelo, pritvor se protiv te osobe može odrediti:

1. 1) ako postoje okolnosti koje upućuju na opasnost da će pobjeći ...
2. 2) ako postoji osnovana sumnja da će uništiti, sakriti, izmijeniti ili krivotvoriti dokaze ili tragove važne za kazneni postupak ili da će ometati kazneni postupak utjecajem na svjedoke, sudionike ili prikrivače,
3. 3) ako osobite okolnosti opravdavaju bojazan da će ponoviti kazneno djelo...
..."

Članak 106.

"(1) (1) Pritvor određen rješenjem istražnog suca ili pritvor koji je prvi puta određen tijekom istrage odlukom vijeća može trajati najdulje mjesec dana od dana lišenja slobode. U vrijeme trajanja pritvora uračunava se svako lišenje slobode.

(2) Iz opravdanih razloga na prijedlog istražnog suca ili državnog odvjetnika, vijeće iz članka 20. stavka 2. ovoga Zakona može pritvor tijekom istrage produljiti za još najviše dva mjeseca.

(3) Ukupno trajanje pritvora u istrazi, računajući i vrijeme trajanja lišenja slobode prije donošenja rješenja o pritvoru, ne može prijeći šest mjeseci, i istekom tog roka pritvorenik se ima odmah pustiti na slobodu.

Članak 107.

" ...

(2) Nakon podnošenja optužnice....vijeće iz članka 18. stavka 4., odnosno članka 20. stavka 2. ovoga Zakona svaka će dva mjeseca... ispitivati postoje li zakonski uvjeti za daljnju primjenu mjere pritvora....

Žalba protiv rješenja o određivanju, ukidanju ili produljenju pritvora Članak 110.

Članak 110.

(1) Žalbu protiv rješenja kojim se određuje, produljuje ili ukida pritvor mogu podnijeti okrivljenik, njegov branitelj i državni odvjetnik u roku od dva dana...."

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 5., STAVKA 1. KONVENCIJE

39. Podnositelj zahtjeva prigovara da njegov pritvor od 13. do 20. svibnja 2009. godine nije bio pokriven nikakvim odlukama, protivno zahtjevima članka 5., stavka 1. Konvencije, koji glasi kako slijedi:

“1. 'Svatko ima pravo na slobodu i sigurnost osobe'. Nitko se ne smije lišiti slobode, osim u sljedećim slučajevima i u postupku propisanom zakonom:

- a) ako je zatvoren u skladu sa zakonom nakon presude nadležnog suda;
- b) ako je zakonito uhićen ili pritvoren zbog nepoštovanja zakonitog sudskog naloga radi osiguranja izvršenja neke zakonom propisane obveze;
- c) ako je zakonito uhićen ili pritvoren radi dovođenja nadležnoj sudbenoj vlasti kad postoji osnovana sumnja da je počinio kazneno djelo ili kad je razumno vjerovati da je to nužno radi spriječavanja izvršenja kaznenog djela ili bijega nakon njegova počinjenja;
- d) ako se radi o zakonitom zatvaranju maloljetnika radi izricanja odgojne mjere nadzora ili o njegovu zakonitom pritvoru radi dovođenja nadležnoj sudbenoj vlasti;
- e) ako se radi o zakonitom lišenju slobode osoba radi spriječavanja širenja zaraznih bolesti, o pritvaranju umobolnika, alkoholičara, ovisnika o drogi ili skitnica;
- f) ako se radi o zakonitom uhićenju ili pritvoru neke osobe kako bi je se spriječilo da neovlašteno uđe u zemlju ili osobe protiv koje je u tijeku postupak protjerivanja ili izručenja.

A. Dopuštenost

40. Sud primjećuje da ovaj dio zahtjeva nije očito neosnovan u smislu članka 35. stavka 3. (a) Konvencije. Nadalje primjećuje i da on nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga treba utvrditi da je dopušten.

B. Osnovanost

41. Podnositelj zahtjeva tvrdi da mu žalbeni sud nije odredio daljnji pritvor kad je ukinuo (zbog postupovne pogreške) odluku od 21. travnja 2009. kojom mu je dana 13. svibnja 2009. godine produljen pritvor. Novu odluku kojom mu je određen pritvor donio je raspravni sud dana 20. svibnja 2009. godine. Stoga u razdoblju od 13. do 20. svibnja 2009. godine nije bila na snazi nikakva odluka kojom mu se određuje pritvor, te je on stoga u tom razdoblju trebao biti pušten na slobodu.

42. Vlada nije dostavila nikakvo očitovanje o toj točki.

1. Opća načela

43. Sud je postavio načela mjerodavna za ispitivanje prigovora podnositelja zahtjeva na temelju članka 5., stavka 1. Konvencije u presudi *Mooren* (vidi predmet *Mooren protiv Njemačke* [GC], br. 11364/03, ECHR 2009- ...). Mjerodavni odlomci glase kako slijedi:

(i) Sažeto ponavljanje mjerodavnih načela

72. Kad se radi o „zakonitosti“ pritvora, uključujući pitanje je li bio poštovan „zakonom propisani postupak“, Konvencija u biti upućuje na nacionalno pravo i postavlja obvezu da pritvor bude u skladu s njegovim materijalnim i postupovnim

pravilima. Poštivanje nacionalnog prava nije, međutim, dostatno: Članak 5., stavak 1. uz to traži da svako lišenje slobode bude u skladu sa svrhom zaštite pojedinca od proizvoljnosti (vidi, *inter alia*, predmete *Erkalo protiv Nizozemske*, 2. rujna 1998., stavak 52, Reports of Judgments and Decisions 1998-VI; *Steel i dr. protiv Ujedinjene Kraljevine*, 23. rujna 1998., stavak 54., Reports 1998-VII i *Saadi protiv Ujedinjene Kraljevine* [GC], br. 13229/03, stavak 67., ECHR 2008- ...). Sud nadalje mora utvrditi s tim u vezi poštuje li samo domaće pravo Konvenciju, uključujući opća načela izražena ili podrazumijevana u njoj, osobito načelo pravne izvjesnosti (usporedi predmete *Baranowski protiv Poljske*, br. 28358/95, stavci 51.-52., ECHR 2000- III; *Ječius protiv Litve*, br. 34578/97, stavak 56., ECHR 2000- IX i *Nasrullojev protiv Rusije*, br. 656/06, stavak 71., 11. listopada 2007.).

(α) Načela koja se primjenjuju na ispitivanje poštovanja domaćega prava

73. Iako je u prvome redu na domaćim vlastima, i to sudovima, tumačiti i primjenjivati domaće pravo, nepoštovanje domaćeg prava povlači za sobom, na temelju članka 5., stavka 1., povredu Konvencije i Sud stoga može i treba preispitati je li bilo poštovano to pravo (*Benham protiv Ujedinjene Kraljevine*, 10. lipnja 1996., stavak 41., Reports 1996-III IIIII; *Baranowski*, stavak 50.; *Ječius*, stavak 68 i *Ladent protiv Poljske*, br. 11036/03, stavak 47., ECHR 2008- ... (izvaci)).

74. Sud je međutim pojasnio, osobito u svojoj novijoj sudskoj praksi, da svaki nedostatak otkriven u rješenju kojim se određuje pritvor ne čini sam taj pritvor kao takav nezakonitim u smislu članka 5., stavka 1. Razdoblje pritvora je, u načelu, „zakonito“ ako se osniva na sudskom rješenju. Naknadno utvrđenje od strane domaćeg suda da je niži sud pogriješio na temelju domaćeg prava kad je donio to rješenje neće nužno unatrag utjecati na valjanost razdoblja pritvora u međuvremenu (vidi, *inter alia*, naprijed citirane predmete *Benham*, stavak 42; *Douiyeb protiv Nizozemske* [GC], br. 31464/96, stavak 45., 4. kolovoza 1999.; *Minjat protiv Švicarske* br. 38223/97, stavak 41., 28. listopada 2003. i *Khudoyorov protiv Rusije*, br. 6847/02, stavak 128., ECHR 2005- X (izvaci)).

75. U svojoj novijoj sudskoj praksi Sud je, pozivajući se na usporedivo razlikovanje koje čini englesko pravo (usporedi naprijed citirani predmet stavak 43.-46. i *Lloyd i dr. protiv Ujedinjene Kraljevine*, br. 29798/96 i drugi, stavak 102., 105. et seq., 1. ožujka 2005.), dalje konkretno odredio okolnosti u kojima je pritvor ostao zakonit u navedenom razdoblju u svrhu članka 5., stavka 1. Za ocjenu poštovanja članka 5., stavka 1. Konvencije treba učiniti osnovno razlikovanje između *ex facie* nevaljanih rješenja kojima se određuje pritvor – na primjer onih koje je donio sud u prekoračenju svoje nadležnosti – (vidi premet *Maturana protiv Italije*, br. 63154/00, stavak 78., 4. ožujka 2008.) ili onih u kojima zainteresirana stranka nije dobila propisnu obavijest o ročištu (vidi naprijed citirane predmete *Khudoyorov*, stavak 129 i *Liu protiv Rusije*, br. 42086/05, stavak 79., 6. prosinca 2007.) – i rješenja o određivanju pritvora koja su *prima facie* valjana i djelotvorna, osim i dok ih ne ukine viši sud (ibid.). Rješenje o određivanju pritvora mora se smatrati *ex faice* nevaljanim ako nedostatak u rješenju predstavlja “tešku i očiglednu nepravilnost” u iznimnom smislu naznačenom u sudskoj praksi Suda (usporedi naprijed citirani predmet *Liu*, stavak 81.; *Garabayev protiv Rusije*, br. 38411/02, stavak 89, 7. lipnja 2007.-., ECHR 2007 ... (izvaci) i *Maturana*, stavak 79.). Stoga, osim ako ne predstavljaju tešku i očiglednu nepravilnost, nedostatke rješenja kojima je određen pritvor mogu ispraviti domaći žalbeni sudovi u tijeku sudskog preispitivanja postupka.

(β) Tražena kvaliteta domaćeg prava

76. Sud štoviše mora utvrditi poštuje li samo domaće pravo Konvenciju, uključujući opća načela izražena ili podrazumijevana u njoj. Što se tiče ove zadnje točke, Sud naglašava da je, što se tiče lišenja slobode, od osobite važnosti opće načelo pravne izvjesnosti (vidi naprijed citirani predmete *Baranowski*, stavak 51.-52.; *Ječius*, stavak 56. i *Khudoyorov*, stavak 125.). Kad navodi da svako lišenje slobode mora biti „zakonito“ članak 5., stavak 1. ne upućuje tek natrag na domaće pravo; kao i izrazi „u skladu sa zakonom“ i „propisano zakonom“, u drugim staccima članka 8. do 11., on se također odnosi na „kvalitetu prava“, tražeći da bude u skladu s vladavinom prava, pojmom sadržanim u svim člancima Konvencije. „Kvaliteta prava“ u tom smislu podrazumijeva da kad nacionalno pravo dozvoljava lišenje slobode, ono mora biti dovoljno pristupačno, precizno i predvidljivo u svojoj primjeni, kako bi se izbjegao rizik proizvoljnosti (vidi predmete *Amuur protiv Francuske*, 25. lipnja 1996., stavak 50., Reports 1996-III i naprijed citirani predmet *Nasrulloev*, stavak 71.).

(γ) Načela koja se primjenjuju na pojam proizvoljni pritvor

77. Niti jedan pritvor koji je proizvoljan ne može biti u skladu s člankom 5., stavkom 1., pojam „proizvoljnosti“ u ovom se kontekstu proteže dalje od nepoštivanja nacionalnog prava. Kao posljedica toga, lišenje slobode koje je zakonito na temelju domaćega prava može još uvijek biti proizvoljno i tako protivno Konvenciji. I dok je sud prije formulirao opću definiciju koje vrste ponašanja od strane vlasti mogu predstavljati „proizvoljnost“ u svrhu članka 5., stavka 1., ključna načela razvijena su od predmeta do predmeta. Štoviše, iz sudske je prakse jasno da se pojam proizvoljnosti u kontekstu članka 5. razlikuje do određene mjere, ovisno o vrsti pritvora o kojemu se radi (vidi naprijed citirani predmet *Saadi*, stavak 66.-68.).

78. Jedno opće načelo uspostavljeno u sudskoj praksi je da će pritvor biti „proizvoljan“ kada, usprkos tome što je u skladu s formulacijom u domaćem pravu, postoji element *mala fide* na strani vlasti (usporedi predmete *Bozano protiv Francuske*, 18. prosinca 1986., stavak 59., Serija A br. 111 i naprijed citirani predmet *Saadi*, stavak 69.) ili kad su domaće vlasti zanemarile pokušati pravilno primijeniti mjerodavne propise (vidi naprijed citirani predmet *Benham*, stavak 47.; naprijed citirani predmet *Liu*, stavak 82. i naprijed citirani predmet *Marturana* stavak 80.).

79. Nadalje, u kontekstu pod-stavka (c) članka 5., stavka 1. obrazloženje odluke kojom je određen pritvor mjerodavan je čimbenik pri utvrđivanju mora li se pritvor neke osobe smatrati proizvoljnim. Sud je smatrao da je to što sudske vlasti u svojim odlukama kojima su odobrile pritvor kroz produljeno vremensko razdoblje nisu dale nikakve osnove, bilo nespojivo s načelom zaštite od proizvoljnosti zapisanim u članku 5., stavku 1. (vidi predmete *Stašaitis protiv Litve*, br. 47679/99, stavak 67., 21. ožujka 2002.; *Nakhmanovich protiv Rusije*, br. 55669/00, stavak 70., 2. ožujka 2006. i *Belevitskiy protiv Rusije*, br. 72967/01, stavak 91., 1. ožujka 2007.). Suprotno je utvrdio da se za pritvor podnositelja zahtjeva ne bi moglo reći da je proizvoljan ako je domaći sud dao određene osnove koje opravdavaju nastavak pritvora (usporedi naprijed citirani predmet *Khudoyorov*, stavak 131.), osim ako su razlozi koji su dani krajnje lakonski i bez pozivanja na bilo koju pravnu odredbu prema kojoj bi pritvor podnositelja zahtjeva bio dozvoljen (usporedi naprijed citirani predmet *Khudoyorov*, stavak 157.).

80. Štoviše, sud je dopustio, osobito u kontekstu pod-stavaka (c) i (e) članka 5., stavka 1. da brzina kojom domaći sudovi zamjenjuju rješenja kojima se određuje pritvor koji je ili istekao ili je utvrđeno da je neispravan jest daljnji mjerodavni element pri ocjeni treba li se pritvor neke osobe smatrati proizvoljnim. Tako je Sud

smatrao u kontekstu pod-stavka (c) da razdoblje od manje od mjesec dana između isteka prvotnoga rješenja o određivanju pritvora i izdavanja novoga, obrazloženog rješenja o određivanju pritvora nakon vraćanja predmeta na ponovljeni postupak sa žalbenog suda nižem sudu nije učinilo pritvor podnositelja zahtjeva proizvoljnim (vidi naprijed citirani predmet *Minjat*, stavci 46. i 48.). Suprotno je tome utvrđeno da je razdoblje od više od godinu dana nakon vraćanja predmeta na ponovljeni postupak sa žalbenog suda prvostupanjskom sudu, u kojem je podnositelj zahtjeva ostao u stanju neizvjesnosti glede osnova njegovoga pritvora, zajedno s nepostojanjem roka u kojem je niži sud trebao preispitati njegov pritvor, učinilo pritvor podnositelja zahtjeva proizvoljnim (vidi naprijed citirani predmet *Khudoyorov*, stavci 136.-37.).

81. U kontekstu podstavka (e) članka 5., stavka 1. Sud smatra da se razmak od dva tjedna između prestanka važenja ranijeg rješenja kojim je određen pritvor u psihijatrijskoj bolnici i njegovog obnavljanja nakon toga ne može ni na koji način smatrati nerazumnim ili prekomjernim tako da se kod te odgode ne radi o proizvoljnom lišenju slobode (vidi predmet *Winterwerp protiv Nizozemske*, 24. listopada 1979., stavak 49., Serija A, br. 33). Suprotno tome, utvrđeno je da je odgoda od osamdeset dva dana između prestanka važenja prvotnog rješenja kojim je određen pritvor u psihijatrijskoj bolnici i njegovog obnavljanja, te nepostojanje odgovarajućih zaštitnih sredstva kojima bi se osiguralo da se pritvor podnositelja zahtjeva nerazumno ne odugovlači nesukladna sa svrhom članka 5., stavka 1. da štiti pojedince od proizvoljnog pritvora (vidi naprijed citirani predmet *Erkalo*, stavci 57.-60. u odnosu na podstavke (a) i (e) članka 5., stavka 1).

2. *Primjena ovih načela na ovaj predmet*

44. Pri ispitivanju je li pritvor podnositelja zahtjeva bio „zakonit“ u smislu članka 5., stavka 1., uključujući i pitanje je li poštovan „postupak propisan zakonom“ Sud će prvo preispitati je li pritvor podnositelja zahtjeva u skladu s hrvatskim pravom.

45. U ovome predmetu treba primijetiti da su počevši od 24. listopada 2008. godine domaće sudbene vlasti određivale i nakon toga povremeno produljivale pritvor podnositelja zahtjeva u vezi s kaznenim postupkom pokrenutim protiv njega, s osnova postojanja opasnosti da će, ako bude na slobodi, utjecati na svjedoke i ponoviti djelo.

46. Međutim, dana 13. svibnja 2009. godine Vrhovni sud utvrdio je da rješenje kojim je određen pritvor koje je donio Županijski sud u Zagrebu dana 21. travnja 2009. godine nije u skladu s formalnim zahtjevima domaćeg prava navedenim u članku 105., stavku 1. Zakona o kaznenom postupku, jer sud nije propisno pozvao branitelja. Rješenje kojim je određen pritvor tako je imalo postupovni nedostatak, budući da je bilo doneseno bez nazočnosti branitelja podnositelja zahtjeva.

47. Sud ponavlja da nedostaci rješenja kojim je određen pritvor nužno ne čine taj pritvor „nezakonitim“ u svrhu članka 5., stavka 1. Sud mora ispitati je li nedostatak u rješenju protiv podnositelja zahtjeva predstavljao „tešku i očiglednu nepravilnost“ na način da bi odnosno razdoblje njegovog pritvora učinio nezakonitim (vidi naprijed citirani predmet *Liu*, stavak 81.; predmete *Garabayev protiv Rusije*, br. 38411/02, stavak 89., 7. lipnja 2007., ECHR

2007- ... (izvaci); *Marturana protiv Italije*, br. 63154/00, stavak 79., 4. ožujka 2008. i naprijed citirani predmet *Mooren*, stavak 84.).

48. Pri utvrđivanju je li rješenje o određivanju pritvora od 21. travnja 2009. godine imalo „tešku i očiglednu nepravilnost“ tako da bude *ex facie* nevaljano, što bi zauzvrat učinilo pritvor podnositelja zahtjeva koji se osniva na tom rješenju nezakonitim u svrhu članka 5., stavka 1., Sud će uzeti u obzir sve okolnosti predmeta, uključujući, osobito, ocjenu koju su izvršili domaći sudovi.

49. Nije bilo navedeno da bi dana 21. travnja 2009. godine Županijski sud u Zagrebu postupao u prekoračenju svoje nadležnosti. Uistinu, kao pitanje domaćega prava, imao je ovlast naložiti pritvor podnositelja zahtjeva u odnosu na kazneni postupak koji je bio u tijeku protiv njega pred tim istim sudom. Rješenje kojim je određen pritvor od 21. travnja 2009. godine nije bilo ukinuto zato što Županijski sud ne bi bio dao obrazloženje koje bi opravdalo nužnost držanja podnositelja zahtjeva u pritvoru, nego zbog postupovnog nedostatka. Sud primjećuje da Županijski sud nije pozvao niti branitelja okrivljenika na sjednicu vijeća dana 21. travnja 2009. godine, jer je spis predmeta proslijeđen vijeću u 15:45 sati toga dana, dakle nakon redovnog radnog vremena. U takvim okolnostima Sud smatra da postupovni nedostatak o kojemu je riječ ne predstavlja „tešku i očiglednu nepravilnost“ u iznimnom smislu naznačenom u sudskoj praksi (usporedi predmet *Lloyd i dr. protiv Ujedinjene Kraljevine*, br. 29798/96 et seq., stavak 114., 1. ožujka 2005.).

50. Nadalje, Sud ne nalazi da je Županijski sud postupao *mala fide*, ili da je zanemario pokušati pravilno primijeniti mjerodavni postupak. Činjenica da su se u žalbenom postupku otkrili neki nedostaci ne znači sama po sebi da je pritvor bio nezakonit (vidi predmete *Gaidjurgis protiv Litve* (dec.), br. 49098/99, 16. siječnja 2001.; *Benham protiv Ujedinjene Kraljevine*, presuda od 10. lipnja 1996., Reports of Judgments and Decisions 1996-III, stavak 47. i *Liu protiv Rusije*, br. 42086/05, stavak 82., 6. prosinca 2007.).

51. Sud primjećuje da je Vrhovni sud ukinuo odluku od 21. travnja 2009. godine zbog postupovnog nedostatka. Nema nikakve dvojbe da je žalbeni sud ovlašten ukinuti odluku koja je predmetom njegovog preispitivanja i vratiti predmet na ponovljeni postupak. Uistinu, kao pitanje domaćeg prava, on je imao ovlaštenje ukinuti prvostupanjsku odluku o pritvoru na temelju članka 398., stavka 3. Zakona o kaznenom postupku. Glede odluke Vrhovnog suda da podnositelj zahtjeva ostane u pritvoru, Sud primjećuje da se u obrazloženju svoje odluke Vrhovni sud, kako je to naprijed navedeno, pozvao na formalne nedostatke postupka koji je doveo do pobijane odluke Županijskog suda. S druge strane, Vrhovni sud nije ni na koji način doveo u pitanje osnove za određivanje pritvora podnositelja zahtjeva, konkretno opasnost da će ponoviti djelo. Nadalje, nije ni na koji način doveo u pitanje postojanje osnovane sumnje da je podnositelj zahtjeva počinio kazneno djelo. Tako Sud prihvaća da se odluka Vrhovnog suda da

podnositelj zahtjeva ostane u pritvoru osnivala na tim osnovama. Stoga se može pretpostaviti da su odlukom Vrhovnog suda prihvaćeni razlozi koje je dao Županijski sud za zadržavanje podnositelja zahtjeva u pritvoru (vidi, predmet *Hađi protiv Hrvatske*, br. 42998/08stavak 32. 1. srpanj 2010., i, a contrario, predmet *Bakmutskiy protiv Rusije*, br. 36932/02, stavak 112., 25. lipnja 2009.).

52. Sud je, nadalje, u prijašnjim predmetima prihvatio da je brzina kojom domaći sudovi zamjenjuju rješenja kojima se određuje pritvor koji je ili istekao ili je utvrđeno da je neispravan daljnji mjerodavni element pri ocjeni treba li se pritvor neke osobe smatrati proizvoljnim (vidi predmete *Minjat protiv Švicarske* br. 38223/97, stavci 46. i 48., 28. listopada 2003.; naprijed citirani predmet *Khudoyorov*, stavci 136.-37. i naprijed citirani predmet *Mooren*, stavak 95.).

53. U ovome je predmetu, nakon odluke Vrhovnog suda od 13. svibnja 2009. godine da vrati predmet Županijskom sudu na ponovljeni postupak, podnositelj zahtjeva ostao u pritvoru do 20. svibnja 2009. godine kad je Županijski sud donio novo rješenje kojim mu je odredio pritvor, a koje je doneseno nakon što je održana sjednica vijeća u nazočnosti branitelja. Tako je razdoblje o kojemu je riječ trajalo sedam dana, što po mišljenju Suda izgleda razumnim u danim okolnostima. Sud nalazi da niti vrijeme koje je proteklo između utvrđenja Vrhovnog suda da je rješenje o određivanju pritvora neispravno i donošenja novoga rješenja o određivanju pritvora od stane Županijskog suda ne čini pritvor podnositelja zahtjeva proizvoljnim (vidi, kao usporedbu, naprijed citirani predmet *Mooren*, stavak 96. i *Hađi*, stavak 34.).

54. Uzimajući u obzir naprijed navedeno, Sud zaključuje da je pritvor podnositelja zahtjeva bio „zakonit“ i „u skladu s postupkom propisanim zakonom“ u svrhe članka 5., stavka 1.

55. Stoga nije došlo do povrede članka 5., stavka 1. Konvencije.

II. NAVODNA POVREDA ČLANKA 5., STAVKA 3. KONVENCIJE

56. Podnositelj zahtjeva prigovara duljini svog pritvora te prigovara da razlozi za određivanje i produljenje njegovog pritvora nisu bili mjerodavni i dostatni. Poziva se na članak 5. st. 3. Konvencije koji glasi kako slijedi:

"3. Svatko uhićen ili pritvoren u uvjetima predviđenim stavkom 1.c) ovoga članka mora se u najkraćem roku izvesti pred suca, ili pred drugo zakonom određeno tijelo sudbene vlasti, i ima pravo u razumnom roku biti suđen ili pušten na slobodu do suđenja. Puštanje na slobodu može se uvjetovati davanjem jamstva da će ta osoba pristupiti suđenju."

A. Dopuštenost

57. Sud primjećuje da ovaj zahtjev nije očito neosnovan u smislu članka 35. stavka 3. Konvencije. Nadalje primjećuje i da on nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga treba utvrditi da je dopušten.

B. Osnovanost

1. Tvrdnje stranaka

58. Podnositelj zahtjeva tvrdi da razlozi na koje su se pozvali domaći sudovi za određivanje i produljenje njegovog pritvora nisu bili mjerodavni i dovoljni i da domaći sudovi nisu razmatrali njegove tvrdnje, nego su mu nastavili produljivati pritvor s uvijek istim obrazloženjem.

59. Vlada tvrdi da je pritvor podnositelja zahtjeva trajao samo osam mjeseci i da je bio opravdan razumnom sumnjom da je on počinio kazneno djelo. Domaći su se sudovi nadalje pozvali na opasnost od utjecanja na svjedoke i na rizik od ponovnog počinjenja djela, te su te osnove propisno obrazložili.

2. Ocjena Suda

60. Prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda pitanje je li razdoblje pritvora razumno ne može se ocjenjivati *in abstracto*. Razumnost duljine pritvora okrivljenika treba ocjenjivati u svakom predmetu prema posebnim značajkama tog predmeta. Nastavak pritvora može biti opravdan u nekom predmetu samo ako postoje konkretne naznake istinskog zahtjeva javnog interesa koji, ne dovodeći u pitanje predmnijevu nevinosti, preteže nad pravilom o poštovanju pojedinačne slobode (vidi, između mnogih drugih izvora prava, predmet *W. protiv Švicarske*, 26. siječnja 1993. § 30, Serija A no. 254-A).

61. U prvom je redu na domaćim vlastima da se pobrinu da u danom predmetu pritvor okrivljenika ne premaši razumni rok. One u tu svrhu moraju ispitati sve činjenice koje govore za ili protiv postojanja istinskog zahtjeva javnog interesa koji opravdava, uz dužno poštovanje načela predmnijeve nevinosti, odstupanje od pravila poštovanja pojedinačne slobode te ih trebaju navesti u svojim odlukama o zahtjevima za puštanje na slobodu. Sud je pozvan odlučiti je li došlo do povrede članka 5., stavka 3. Konvencije u biti na osnovi obrazloženja danih u tim odlukama i činjenica koje navede podnositelj zahtjeva u svojim žalbama (vidi, između mnogih drugih izvora prava, predmet *Labita protiv Italije* [GC], br. 26772/95, stavak 152., ECHR 2000-IV).

62. Postojanost osnovane sumnje da je osoba počinila kazneno djelo uvjet je *sine qua non* za zakonitost nastavka pritvora, ali nakon određenog proteka vremena ona više nije dovoljna. Sud u takvim predmetima mora

utvrditi opravdavaju li i dalje osnove koje su dale sudbene vlasti lišenje slobode. Kad su te osnove "mjerodavne" i "dovoljne", Sud mora utvrditi i jesu li nadležne domaće vlasti pokazale "posebnu revnost" u vođenju postupka (vidi predmet *Contrada protiv Italije*, 24. kolovoz 1998., stavak 54, *Reports* 1998-V; *I.A. protiv Francuske*, 23. rujan 1998., stavak 102, *Reports* 1998-VII; *Toth protiv Austrije*, 12. Decembar 1991., stavak 67, Serija A no. 224 i *B. v. Austria*, 28. ožujka 1990., stavak 42, Serija A no. 175).

63. Glede ovoga predmeta, Sud bilježi da je razdoblje koje treba ispitati temeljem članka 5., stavka 3. Konvencije trajalo do 24. listopada 2008. do 19. lipnja 2009. godine, kad je podnositelj zahtjeva pušten na slobodu. Tako je ukupno trajao sedam mjeseci i dvadeset pet dana.

(a) Osnove pritvora

64. Domaći sudovi su tijekom istrage smatrali da postoji mogući rizik da bi podnositelj zahtjeva, optužen za teško kazneno djelo povezano s drogom, utjecao na svjedoke, a kasnije da bi ponovno počinio kazneno djelo.

65. Konkretnije, u razdoblju od 24. listopada do 18. prosinca 2008. godine domaće su vlasti opravdavale njegov pritvor s osnove da bi on, da je na slobodi, mogao utjecati na svjedoke. Od 18. prosinca 2008. do 20. veljače 2009. godine pritvor podnositelja zahtjeva bio je produljivan s osnova da postoji i rizik da će utjecati na svjedoke i rizik od ponovnog počinjenja djela, a od 20. veljače do 19. lipnja 2006. godine pritvor podnositelj zahtjeva je produljivan samo na osnovi rizika od ponovnog počinjenja djela.

66. Rizik od utjecaja na svjedoke opravdavan je činjenicom da su se okrivljenici, optuženi za nezakonitu trgovinu drogom međusobno poznavali i družili u istom okruženju kao i svjedoci. Nakon što su svjedoci saslušani, domaći se sudovi više nisu pozivali na tu osnovu za pritvor podnositelja zahtjeva.

67. Sud nalazi da su nacionalne vlasti dale odgovarajuće i valjane razloge za pritvor određen podnositelju zahtjeva s te osnove i pojasnili ih pozivom na konkretne okolnosti predmeta i do tada prikupljene dokaze.

68. Glede druge osnove - opasnosti od ponovnog počinjenja djela, Sud prihvaća da takva opasnost ako je uvjerljivo utvrđena, može dovesti do toga da sudske vlasti stave i ostave osumnjičenika u pritvoru do suđenja kako bi spriječile sve pokušaje da počinu daljnja kaznena djela. Međutim, između ostalih uvjeta, opasnost treba biti vjerojatna, a mjera odgovarajuća, u svjetlu okolnosti predmeta, osobito prošlosti i osobnosti dotične osobe (vidi predmet *Clooth protiv Belgije*, 12. prosinca 1991., stavak 40., Serija A br. 225).

69. Sud bilježi da je podnositelj zahtjeva optužen za trgovinu drogom i djelovanje u organiziranoj zločinačkoj skupini. Po mišljenju Suda, činjenica da se u tom predmetu radilo o pripadniku takve kriminalne skupine treba

biti uzeta u obzir pri ocjeni je li poštovan članak 5., stavak 3. (vidi predmet *Bak protiv Poljske*, br. 7870/04, stavak 57., 16. siječnja 2007.).

70. Sud nadalje bilježi da su domaći sudovi naglasili kako je državno odvjetništvo navelo da je oko trideset svjedoka kupovalo drogu od podnositelja zahtjeva, da postoje naznake određenog stupnja organizacije nezakonite trgovine drogom te da je to okrivljenicima bio trajan izvor prihoda. Nadalje su primijetili da podnositelj zahtjeva nije imao nikakvo redovno zaposlenje ili redoviti mjesečni prihod. Domaći su sudovi smatrali da su te okolnosti, uzete u cjelini, ozbiljan pokazatelj rizika da bi podnositelj zahtjeva, ako bi bio na slobodi, mogao nastaviti nezakonitu trgovinu drogom.

71. Prethodna su razmatranja dovoljna da Sud zaključi kako su osnove dane za pritvor podnositelja zahtjeva prije suđenja bile "mjerodavne" i "dovoljne" da opravdaju njegovo držanje u pritvoru cijelo mjerodavno razdoblje od sedam mjeseci i dvadeset pet dana.

(b) Vođenje postupka

72. Ostaje utvrditi jesu li nacionalne vlasti pokazale "posebnu revnost" u vođenju postupka. U tom pogledu Sud prvo bilježi da u ovom predmetu ima osam okrivljenika i da je trebalo saslušati veliki broj svjedoka, što je sigurno pridonijelo duljini postupka.

73. Istraga je dovršena u razdoblju od tri mjeseca i dvadeset šest dana. Istražni je sudac tijekom toga razdoblja održao jedanaest ročišta i proveo dokaz saslušanjem osam okrivljenika i sedamnaest svjedoka. Nije bilo značajnih odgoda.

74. Glede suđenja u kaznenom postupku protiv podnositelja zahtjeva, Sud bilježi da su podnositelj zahtjeva i još sedmorica okrivljenika optuženi dana 21. travnja 2009. godine, a da je prvo ročište održano 19. lipnja 2009. godine, nakon kojega je podnositelj zahtjeva odmah pušten. Sud smatra da je raspravnom sudu za pripremu suđenja potrebna određena količina vremena. S obzirom na veličinu spisa predmeta i broj okrivljenika, Sud smatra da činjenica da je prvo ročište održano manje od dva mjeseca nakon što je podignuta optužnica, izgleda razumno u tim okolnostima.

75. Sud smatra da su nacionalne vlasti u razdoblju o kojemu je riječ vodile kazneni postupak u skladu sa zahtjevima učinkovitosti i da se stoga domaće vlasti ne može kritizirati da nisu poštovale "posebnu revnost" u postupanju s predmetom podnositelja zahtjeva.

76. Stoga nije došlo do povrede članka 5., stavka 3. Konvencije.

III. NAVODNA POVREDA ČLANKA 5., STAVKA 4. KONVENCIJE

77. Podnositelj zahtjeva nadalje prigovara da nacionalne vlasti nisu saslušale niti njega niti njegovog odvjetnika kad mu je bio određivan i produljivan pritvor. Prigovara i da Ustavni sud nije ispitao osnovanost

njegove ustavne tužbe. Poziva se na članak 5. st. 4. Konvencije koji glasi kako slijedi:

“4. "Svatko tko je lišen slobode uhićenjem ili pritvaranjem ima pravo pokrenuti sudski postupak u kojem će se brzo odlučiti o zakonitosti njegova pritvaranja ili o njegovu puštanju na slobodu ako je pritvaranje bilo nezakonito”.

A. Dopuštenost

1. Pravo na suđenje

(a) Glede odluka kojima je određen i produljivan pritvor podnositelja zahtjeva, donesenih od 24. listopada 2008. do 20. veljače 2009. godine.

78. Sud bilježi da je istražni sudac kojemu je predmet bio dodijeljen u rad odredio pritvor podnositelja zahtjeva dana 24. listopada 2008. godine. Prije nego što je odredio pritvor podnositelja zahtjeva, istražni je sudac dana 22. listopada 2008. godine održao ročište i saslušao obranu podnositelja zahtjeva. Međutim, to ročište nije bilo održano u vezi s rješenjem o određivanju pritvora, nego kao redovni korak u istrazi, te se ticalo samo položaja podnositelja zahtjeva u odnosu na ono za što je optužen.

79. Kad je nakon toga dana 20. studenog i 18. prosinca 2008. kao i 20. veljače 2009. godine produljen pritvor podnositelja zahtjeva, niti podnositelj zahtjeva niti njegov branitelj nisu bili saslušani, pa čak ni obaviješteni o sjednici vijeća.

80. Međutim, u svojim kasnijim žalbama podnositelj zahtjeva nije postavio pitanje svoga prava na da se održi ročište u vezi s odlukom o njegovom pritvoru, te stoga treba smatrati da je konačna odluka u tom pogledu bila svaka od odluka navedenih u stavku 81. ove presude.

81. Sud bilježi da mu je ovaj zahtjev podnesen dana 12. listopada 2009. godine. Slijedi da je ovaj zahtjev podnesen izvan roka, i da ga treba odbiti u skladu sa člankom 35., stavcima 3. i 4. Konvencije.

(b) Glede odluke od 21. travnja 2009. godine

82. Kad je nakon toga dana 21. travnja 2009. godine izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Zagrebu produljilo pritvor podnositelja zahtjeva, ponovno nisu niti podnositelj zahtjeva niti njegov branitelj bili nazočni, pa čak ni obaviješteni o sjednici vijeća. Međutim, Vrhovni je sud ukinuo tu odluku dana 13. svibnja 2009. godine s osnove da nije bio nazočan branitelj. U postupku koji je uslijedio, kad je Županijski sud u Zagrebu ponovno produljio pritvor podnositelja zahtjeva dana 20. svibnja 2009. njegov je branitelj bio nazočan i saslušan. Tako je zadovoljen zahtjev da podnositelj zahtjeva bude zastupan na ročištu koje se tiče odluke da mu se produlji pritvor.

83. Slijedi da je ovaj dio zahtjeva očigledno neosnovan i da ga treba odbiti na temelju članka 35., stavaka 3. (a) i 4. Konvencije.

2. Propuštanje Ustavnog suda da odluči o osnovanosti prigovora podnositelja zahtjeva

84. Sud primjećuje da ovaj dio zahtjeva nije očito neosnovan u smislu članka 35. stavka 3.(a) Konvencije. Nadalje primjećuje i da on nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga treba utvrditi da je dopušten.

B. Osnovanost

1. Tvrdnje stranaka

85. Podnositelj zahtjeva tvrdi da time što nije odlučio o osnovanosti njegove ustavne tužbe Ustavni sud nije ispunio zahtjeve iz članka 5., stavak 4. Konvencije.

86. Vlada nije dala nikakvu primjedbu.

2. Ocjena Suda

(a) Opća načela

87. Sud ponavlja da je svrha članka 5., stavka 4. osigurati da osobe koje su uhićene i pritvorene imaju pravo na sudski nadzor nad zakonitošću mjere kojoj su time podvrgnute (vidi, *mutatis mutandis*, predmet *De Wilde, Ooms i Versyp protiv Belgije*, 18. lipnja 1971., stavak 76., Serija A br. 12 i *Ismoilov i dr. protiv Rusije*, br. 2947/06, stavak 145., 24. travnja 2008.). Neko pravno sredstvo mora biti dostupno dok je neka osoba u pritvoru kako bi se toj osobi omogućilo dobiti brzo sudsko preispitivanje zakonitosti pritvora, koje može dovesti, kad je to prikladno, do njegovog ili njezinog puštanja na slobodu. Postojanje pravnog sredstva koje traži članak 5., stavak 4. mora biti dovoljno izvjesno, ne samo u teoriji nego i u praksi, bez čega će mu nedostajati pristupnosti i djelotvornosti koja se traži u svrhu te odredbe (vidi, *mutatis mutandis*, predmet *Stoichkov protiv Bugarske*, br. 9808/02, stavak 66. *in fine*, 24. ožujka 2005. i *Vachev protiv Bugarske*, br. 42987/98, stavak 71., ECHR 2004-VIII). Dostupnost nekog pravnog sredstva podrazumijeva, *inter alia*, da okolnosti koje su vlasti dobrovoljno stvorile moraju biti takve da podnositeljima zahtjeva pruže stvarnu mogućnost korištenja toga pravnog sredstva (vidi, *mutatis mutandis*, predmet *Čonka protiv Belgije*, br. 51564/99, stavci 46.i 55., ECHR 2002 -I).

(b) Primjena ovih načela na ovaj predmet

88. Sud prvo primjećuje da na temelju mjerodavnog domaćeg prava, pritvor tijekom istrage mora biti preispitivan od strane istražnog suca nakon mjesec dana i onda ponovno nakon dva mjeseca i tri mjeseca (članak 197. Zakona o kaznenom postupku). Nakon podizanja optužnice, pritvor okrivljenika mora biti podvrgnut sudskom preispitivanju svaka dva mjeseca.

Sud primjećuje da su u okolnostima ovoga predmeta domaći sudovi u mnogo navrata razmatrali zakonitost pritvora podnositelja zahtjeva.

89. Podnositelj zahtjeva mogao je uložiti zahtjeve za svoje puštanje na slobodu. Mogao je također uložiti žalbu protiv svake od odluka istražnog suca kojima mu je bio produljivan pritvor, kao i žalbu Vrhovnom sudu protiv svake odluke Županijskog suda u Zagrebu kojom mu je bio produljivan pritvor. Sud nalazi da su nacionalni sudovi povremeno i automatski preispitivali pritvor podnositelja zahtjeva i dali obrazloženja za njegovo produljenje. Podnositelj zahtjeva mogao je podnijeti i ustavnu tužbu. Međutim, Sud primjećuje da je praksa Ustavnog suda odbaciti kao nedopuštenu svaku ustavnu tužbu kada je u međuvremenu, prije nego on donese svoju odluku, donesena nova odluka kojom je produljen pritvor. Tako je dana 6. travnja 2009. godine Ustavni sud utvrdio da je ustavna tužba podnositelja zahtjeva od 6. ožujka 2009. godine protiv odluke Županijskog suda u Zagrebu od 29. travnja 2009. godine nedopuštena s tih osnova. Sud se stoga mora baviti pitanjem jesu li odluke Ustavnog suda u skladu sa zahtjevima članka 5., stavka 4. Konvencije.

90. S tim u vezi Sud ponavlja da prema njegovoj sudskoj praksi, članak 5., stavak 4., kao i članak 6., stavak 1., u sebi sadrži pravo na pristup sudu, koje može biti podložno samo razumnim ograničenjima koja ne narušavaju samu njegovu bit (vidi predmete *Shishkov protiv Bugarske*, br. 38822/97, stavci 82.-90., ECHR 2003-I i *Bochev protiv Bugarske*, br. 73481/01, stavak 70.).

91. Nadalje, članak 5., stavak 4. ne tjera države ugovornice da uspostave i drugu razinu nadležnosti za preispitivanje zahtjeva za puštanje iz pritvora. Ipak, država koja uspostavi takav sustav mora, u načelu, pritvorenicima dati ista jamstva u žalbenom postupku kao i u prvom stupnju (vidi predmete *Toth protiv Austrije*, 12. prosinac 1991, stavak 84, Serija A no. 224; *Rutten protiv Nizozemske*, no. 32605/96, stavak 53, 24. srpnja 2001.; *Lanz protiv Austrije*, br. 24430/94, stavak 42, 31. siječanj 2002. i *Svipsta protiv Latvije*, br. 66820/01, stavak 129, ECHR 2006-III). Sud smatra da se ovo isto primjenjuje u sustavu koji predviđa ustavnu tužbu protiv odluka kojima se određuje i produljuje pritvor.

92. Međutim, hrvatski sustav, iako dozvoljava ustavnu tužbu, ostavlja Ustavnom sudu da čeka novu odluku o produljenju pritvora i da tada odbaci ustavnu tužbu protiv prethodne odluke kao nedopuštenu. Tako, iako je podnositelj zahtjeva podnio ustavnu tužbu protiv naprijed navedene odluke Županijskog suda u Zagrebu, Ustavni sud nije odlučio o njenoj osnovanosti, nego je utvrdio da je nedopuštena jer je u međuvremenu bila donesena nova odluka o pritvoru podnositelja zahtjeva.

93. Po mišljenju Suda, to što Ustavni sud nije odlučio o osnovanosti ustavne tužbe podnositelja zahtjeva onemogućilo je pravilno i smisleno funkcioniranje sustava za preispitivanje njegovog pritvora, kako je propisano domaćim pravom. Odbacivši ustavnu tužbu podnositelja zahtjeva

kao nedopuštenu samo zbog toga što je u međuvremenu bila donesena nova odluka kojom mu se produljuje pritvor, Ustavni sud nije zadovoljio zahtjev "da okolnosti koje vlasti dobrovoljno stvore moraju biti takve da podnositelju zahtjeva pruže stvarnu priliku iskoristiti to pravno sredstvo (vidi predmet *Peša protiv Hrvatske*, br. 40523/08, stavak 126., 8. travnja 2010. i vidi naprijed citirani predmet *Hadi*, 47.). Tako nije ispunio svoju obvezu iz članka 5., stavka 4. Konvencije da preispita zakonitost pritvora podnositelja zahtjeva. Stoga je došlo do povrede te odredbe.

IV. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

94. Članak 41. Konvencije propisuje kako slijedi:

"Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutar nje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci."

A. Šteta

95. Podnositelj zahtjeva potražuje 25.000 eura (EUR) na ime nematerijalne štete.

96. Vlada smatra da je taj iznos prekomjeran i nepotkrijepljen dokazima.

97. Sud prihvaća da je podnositelj zahtjeva sigurno pretrpio neku nematerijalnu štetu u vezi s propuštanjem Ustavnog suda da ispita osnovanost njegovih prigovora. U svjetlu okolnosti ovoga predmeta, i presuđujući na pravičnoj osnovi, Sud podnositelju zahtjeva dosuđuje 600 EUR na ime nematerijalne štete.

B. Troškovi i izdaci

98. Podnositelj zahtjeva potražuje i 122.385 HRK na ime troškova i izdataka nastalih pred Sudom.

99. Vlada osporava taj zahtjev.

100. Prema sudskoj praksi Suda, podnositelj zahtjeva ima pravo na naknadu troškova i izdataka samo u mjeri u kojoj se dokaže da ih je stvarno i neophodno pretrpio i da je njihova visina bila razumna. U ovome predmetu, uzimajući u obzir dokumente koje posjeduje i naprijed navedene kriterije, Sud smatra da su troškovi nastali za podnositelja zahtjeva u postupku pred Ustavnim sudom blisko povezani s povredom Konvencije navedenom pred Sudom, i da se pri ocjeni zahtjeva za naknadu troškova mogu uzeti u obzir troškovi nastali u odnosu na taj postupak (vidi naprijed citirani predmet *Scordino*, stavak 28. i predmet *Medić protiv Hrvatske*, br. 49916/07, stavak 50, 26. ožujka 2009.). Uzimajući u obzir informacije koje ima u posjedu i naprijed navedene kriterije, Sud smatra razumnim dosuditi iznos od 2.000 EUR na ime troškova i izdataka nastalih u domaćem

postupku i postupku pred Sudom, uvećan za sve poreze koji bi mogli biti zaračunati podnositelju zahtjeva na taj iznos.

C. Zatezna kamata

101. Sud smatra primjerenim da se zatezna kamata temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

Iz tih razloga Sud jednoglasno

1. *Utvrdjuje* da su prigovori na temelju članka 5., stavaka 1. i 3. Konvencije, kao i prigovor na temelju članka 5., stavka 4. Konvencije koji se tiče postupka pred Ustavnim sudom dopušteni, a ostatak zahtjeva nedopušten,
2. *Presuđuje* da nije došlo do povrede članka 5., stavka 1. Konvencije.
3. *Presuđuje* da nije došlo do povrede članka 5., stavka 3. Konvencije.
4. *Presuđuje* da je došlo do povrede članka 5., stavka 4. Konvencije zbog propuštanja Ustavnog suda da odluči o osnovanosti ustavne tužbe podnositelja zahtjeva od 6. travnja 2009. godine;
5. *Presuđuje*
 - (a) da tužena država treba isplatiti, u roku od tri mjeseca od dana kad presuda postane konačnom u skladu s člankom 44. stavkom 2. Konvencije, slijedeće iznose koje je potrebno preračunati u hrvatske kune prema tečaju važećem na dan namirenja;
 - (i) 600 EUR (šest stotina eura), na ime nematerijalne štete, uvećanih za sve poreze koji bi se podnositelju zahtjeva mogli zaračunati;
 - (ii) 2.000 EUR (dvije tisuće eura) na ime troškova i izdataka, uvećanih za sve poreze koje bi se podnositelju zahtjeva mogli zaračunati;
 - (b) da se od protoka naprijed navedena tri mjeseca do namirenja na prethodno spomenute iznose plaća obična kamata prema stopi koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda;
6. *Odbija* preostali dio zahtjeva podnositelja zahtjeva za pravičnom naknadom.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 21. lipnja 2011. godine u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Søren Nielsen
Tajnik

Anatolij Kovler
Predsjednik